

Karolina Stremska

100 lat temu

Palestra 46/1-2(529-530), 129-133

2002

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

100 LAT TEMU

KURJER WARSZAWSKI

Nr 1 Dnia 1(14) stycznia 1902 r. środa

Ze świata.

Egzamin obłąkanego. W Budapeszcie zdawał w tych dniach przed komisją uniwersytecką egzamin profesorski w zakresie nauk filologicznych Wiktor L., były nauczyciel gimnazjalny. Uwagę egzaminatorów zwróciło to, że kandydat przybył na egzamin w towarzystwie lekarza i dozorca szpitalnego. Okazało się, że Wiktor L. cierpi na

chorobę umysłową skutkiem nadmiernych studjów i znajduje się na kuracji w domu obłąkanych, gdzie tak nalegał, aby mu pozwolono zdać egzamin profesorski, że w końcu lekarze zgodzili się na jego żądanie. Chory zdał egzamin tak znakomicie, że natychmiast wydano mu dyplom profesorski, poczem lekarz i dozorca odprowadzili go do domu obłąkanych.

Nr 16 Dnia 3(16) stycznia 1902 r. czwartek

Ze świata.

Sienkiewicz w Niemczech. Niemiecki dwutygodnik *Das literarische Echo* rozesłał do najwybitniejszych wypożyczalni książek w Niemczech kwestjonariusz, jakie dzieła z najnowszej literatury powieściowej cieszą się największą popularnością. Z ankiety tej dowiadujemy się, że Sienkiewicz i w Niemczech należy do naj-

poczytniejszych powieściopisarzy, a nawet, że popularność jego w ostatnim roku ogromnie wzrosła. Gdy bowiem w roku 1901-ym na 28 odpowiedzi właścicieli wypożyczalni tylko dwie wymieniły Sienkiewicza, w r. 1902-im na 65 odpowiedzi nazwisko Sienkiewicza pojawia się 28 razy, a górują nad nim tylko dwaj autorowie niemieccy, Klara Vie-

big i Jerzy Anpteda; z tych 28 odpowiedzi 26 przypada na „Quo vadis?” i dwie na „Potop”. Rzymska powieść Sienkiewicza zajmuje czwarte miejsce w szeregu najpopularniejszych powieści, w liczbie sześcioro zaś jest jedyną w obcym języku. W ogóle okazuje się, że Sienkiewicz pobił w Niemczech

wszystkich autorów zagranicznych, daleko ich za sobą w tyle zostawiając. W r. 1900-tym górowali nad nim: Zola, Tolstoj, Prevost i inni; obecnie na 28 numerów Sienkiewicza Tolstoj ma 13, d’Annunzio 10, Mirbeau 8, Zola tylko 7, inni, jak Gorkij i Multatuli jeszcze mniej.

Nr 17 Dnia 4(17) stycznia 1902 r. piątek

Ze świata.

Pingue-pongue (ping-pong), nowa gra pokojowa w piłkę-tennis pokojowy, grany na stole – wynaleziona, ma się rozumieć, w Anglii, ojeczyźnie wszelkich sportów,

stała się nadzwyczaj modną w Paryżu. Jak przedtem „five o’clock tea”, tak obecnie, „pingue-pongue” jest na porządku dziennym w strefach, mających dużo czasu i pieniędzy.

Nr 20 Dnia 7(20) stycznia 1902 r. poniedziałek

Samochody elektryczne.

W lokomocji miejskiej Warszawy przybyły dwa nowe samochody-omnibusy poruszane elektrycznością.

Dostarczyło ich Tow. akcyjne „Freze i Sp.” na użytek hotelu „Bristol”.

Samochody te zbudowano solidnie a estetycznie, są dużymi dyliżansami na 8 osób z kozłem na 2 osoby i siedzeniem dla konduktora w tyle pojazdu.

Ważą po 175 pudów, a poruszane są motorem elektrycznym o sile 30 koni, umieszczonym pod

kozłem; motor wprawiają w ruch akumulatory, umieszczone pod pojazdem, który porusza się z szybkością 12 do 20 kilometrów na godzinę, a po naładowaniu automatycznym jednorazowym omnibus samochodowy może przejechać przestrzeń 30 wiorst.

Dyliżanse oświetlane są także elektrycznością.

Odbyta wczoraj w południe próba tych nowych pojazdów z udziałem przedstawicieli prasy wykazała nader dodatnie strony tej nowej lokomocji, z której pierwsi korzystać będą goście hotelowi.

Nr 41 Dnia 8 stycznia (10 lutego) 1902 r. poniedziałek

Wiadomości bieżące.

Dnia 7-go b.m. zmarł w Warszawie, przeżywszy lat 66, adwokat wileński, Szymon Rubinstein, autor pożytecznego dla history-

ków i prawników dzieła pt. „Skorowidz chronologiczny ukazów i rozporządzeń rządowych, dotyczących Rosji zachodniej, Białej i Małej Rusi od 1652 r. do 1892 r.”

Nr 43 Dnia 10 stycznia (12 lutego) 1902 r.

Wiadomości bieżące.

Ogólne zebranie członków warszawskiego sądu okręgowego przyjęło w poczet adwokatów przysięgłych Jana Czeraszewicza, Stefana Gosławskiego i Wincentego Fickiego, świadectwa na prawo stania w sądzie okręgowym przyznano Tadeuszowi Korsakowi i prywatnym obrońcom: Stanisła-

wowi Szancerowi, Romualdowi Stankiewiczowi i Janowi Porzycykiem, do liczby pomocników adwokatów przysięgłych przyjęto: Jana Nowodworskiego, Bolesława Lesmana i Stanisława Melcera. Wykreślono z listy adwokatów przysięgłych zmarłego Henryka Brana-tudzież tymczasowo zawieszono adw. przys. Feliksa Adamskiego.

Nr 51 Dnia 7(20) lutego 1902 r. czwartek

Wiadomości bieżące.

Dziś upłynęły 24 lata od chwili, gdy w d. 20-ym lutego 1878 r., Zgromadzenie Kardynałów wybrało na następcę po zmarłym Papieżu Piusie IX, kardynała Wincentego Joachima Pecciego, który zasiadł na stolicy Apostolskiej, jako Leon XIII.

Z tego powodu cały świat katolicki radosny ten dzień obchodzi solennem nabożeństwem.

Dziś w kościele archikatedralnym i metropolitalnym św. Jana odprawione zostało solenne nabożeństwo dla uproszenia łaski Najwyższego o przedłużenie zdrowia i życia Jego świątobliwości. (...)

Kradzież lasu. Sensacyjną wieść otrzymała komisja leśna od braci Habermanów, że niewiadomi złodzieje ukradli im 10 morgów lasu w Zawierciu. Rozwinięte śledztwo dało zdumiewające wyniki. Oto mieszkańcy Zawiercia, uzbroiwszy się w siekiery i piły, dniem i nocą prowadzili rabunek, ale – z wiedzą poszkodowanych, którzy w ten dowcipny sposób chcieli się pozbyć drzew i pieńków, by zyskać czystą ziemię, podzielić i zyskownie sprzedać pod budowę domów i fabryk w Zawierciu. Oryginalny ten wypadek ma mieć niespodziewane dla Habermanów zakończenie, gdyż słyszeliśmy, że przestrzeń wykarczowana ma być powtórnie zadrzewiona.

KRAJ**Nr 3 Petersburg, 18(31) Stycznia 1902 r.**

Kronika.

W uniwersytecie odeskim – według doniesienia „Słowa” – na ogólną liczbę 1.115 studentów jest Polaków 80, mianowicie na wydziale historyczno-filologicznym –

2, na fizyko-matematycznym – 29, na prawnym – 31, na medycznym – 18. Przeważnie pochodzą oni z gub. podolskiej i z guberni południowych i utrzymują się w znacznej części z własnych funduszy,

bez konieczności uciekania się do zarobków. W czytelni studenckiej znajduje się parę pism polskich.

Do składu osobistego profesorskiego i administracyjnego w uniwersytecie należy 10 polaków.

GAZETA SĄDOWA WARSZAWSKA

Nr 1 Warszawa dnia 22 Grudnia 1901 r. (4 Stycznia 1902 r.)

Spostrzeżenia i informacje.

Kwestyja dopuszczenia kobiet do zawodu obrończego wezwła obecnie w Belgii na porządek dzienny. W r. 1891 związek adwokatów belgijskich zajmował się nią i – propozycję odnosną odrzucił. W r. 1894 wróciła ponownie i w komisji trzech wysadzonej w tym celu z łona „związków” – 2 członków wyraziło opinię przy-

chylną. W roku bieżącym „związek” zajmował się na zjeździe w Charleroi 27 Kwietnia propozycją tej treści złożoną przez znanego polityka belgijskiego Vanderveld’a. Referentem był La Fontaine, który wyraził się nader przychylnie w duchu reformy. Obecnie Vandervelde złożył odpowiedni projekt prawa parlamentowi belgijskiemu.

Nr 4 Warszawa dnia 12(25) Stycznia 1902 r.

Spostrzeżenia i informacje.

Na rozsyłanych obecnie do adwokatów przysięgłych przez tułtejszy sąd okręgowy wezwaniach do obrony spraw karnych z urzędu zamieszczono następujący wyciąg z decyzji ogólnego zebrania z d. 15/28 Lipca 1901 r.

1. Przy wykonaniu wymagania art. 557 ust. post. kar. podsądnemu komunikuje się o prawie, służącemu mu z art. 568 z nadmienieniem, że w razie, jeśli zażąda zastąpienia mianowanego obrońcy innym, to ten ostatni obowiązany jest zawczasu przedzić mianowanego.

2. Adwokaci przysięgli podania o zastąpienie, dla powodów na uwzględnienie zasługujących, innymi obrońcami, obowiązani są składać prezydującym w wydziałach karnych za zgodą podsądnego

i to na tyle czasu z góry, ażeby nie mogło być żadnego zamieszania, ani z powodu mianowania nowego obrońcy, ani też z powodu przygotowania się tegoż do obrony.

3. Zastępstwo wyznaczonych obrońców adwokatów przysięgłych przez ich pomocników jest niedopuszczalnym, wyjąwszy, gdyby sam podsądny zapragnął wybrać sobie taką osobę na obrońcę.

Przytoczone przepisy są w zasadzie słuszne, gdyż istotnie sumiennosc i powaga obrony wymagają, aby obrońca miał czas się do niej przygotować.

Nie rozumiemy tylko potrzeby uprzedzenia podsądnego o projektowanej zmianie wyznaczonego adwokata.

Wystarczy, jeśli po zapadnięciu decyzji o zastępstwie obrońcy, kan-

celaryja, czy też wyznaczony obrońca zawiadomią o tem podsądnego.

Według najnowszej statystyki Niemcy liczą obecnie 5100 sędziów i prokuratorów. W ostatnim dziesięcioleciu przybyło ogółem 698 miejsc, a mianowicie 6 nowych prezydentów senatu, 26 sędziów w kammergericht'cie (sąd apelacyjny w Berlinie), 12 sędziów

apelacyjnych, 58 prezydujących sądów ziemiańskich (okręgowych), 159 sędziów w Lndgericht'ach, 334 Amtsrichterów, 103 prokuratorów. Kandydatów do posad sądowych liczą Prusy w 1901 r. 4954 (młodszych) i 1820 (starszych). Przed laty dziesięciu (1892) liczono tam pierwszych 2973, drugich 1827.

Nr 6 Warszawa dnia 26 Stycznia (8 Lutego) 1902 r.

Spostrzeżenia i informacje.

W ostatnich czasach niektóre tygodniki zamieściły artykuły, pióra młodych prawników, mające stwierdzić istnienie rzekomej walki, czy antagonizmu między starymi a młodymi prawnikami. Ponieważ fakt takiej walki jest tylko urojeniem, a jako takim pozbawionem istotnych podstaw, nie uważamy przeto za właściwe bliżej się tą sprawą zajmować. Dla nas, a chyba w tej mierze możemy się za tłumacza prawie całego ogółu prawników uważać, istnieje tylko jedno koło zawodowe, obejmujące wszystkich dobrze myślących prawników. Są

zapewne źli i dobrzy, lecz ani „starczy”, ani „młodzi” nie mogą się powoływać na przywilej posiadania w swem gronie tylko dodatnich jednostek. Jeśli zaś, co niewątpliwe, wszyscy o postęp dbać powinniśmy, to chyba nie szerszenie rozterek i waśni do pożądanego celu prowadzić nas będzie. Potrzeba rozumnej solidarności, aby wyplenić złe pierwiastki, bez względu na wiek tych którzy do kategorii ujemnych jednostek należą. Natomiast jakies wielkie hasła i apostrofy, wypowiedane w formie nie zawsze udanej, pozostaną tylko czczemi frazesami bez żadnej głębszej wartości.

Nr 8 Warszawa dnia 9 (22) Lutego 1902 r.

Spostrzeżenie i informacje.

Kwestya dopuszczenia kobiet do adwokatury staje się aktualną i w Rumunii. Panna Elena b. Popovici zażądała od rady dyscyplinarnej izby obrończej w Bukareszcie wniesienia jej nazwiska na listę adwokatów. W radzie dwu mówców wyraziło zgodę, dwu zadyktowało protest. Petentka w podaniu swem powołuje się na prece-

dens: mianowicie poprzedniczka jej p. Sarmisa Bilcescu została przez radę obrończą dopuszczona do wykonywania powołania obrończego, jednak izba apelacyjna nie zgodziła się na dopuszczenie jej do złożenia przysięgi. Panna Bilcescu odwołała się do izby kasacyjnej i wyczekuje odpowiedzi. Tymczasem w ślady jej wstąpić zdążyła już druga współtowarzyszka.

Wybór: *Karolina Stremaska*